

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ
18/12/2016

ΚΕΙΜΕΝΑ

Τα λεπτά όρια μεταξύ θαυμασμού και εμμονής.

«Νονά θέλω να μου πάρεις τα αξεσουάρ της Πάττυ και της Χάνα Μοντάνα, όλα τα κορίτσια στο σχολείο τα έχουν.» Αυτό το αίτημα και παρόμοια άλλα που ακούγονται **συχνά** τις ημέρες των εορτών από τα παιδιά είναι η ένδειξη ότι θέλουν να ανήκουν σε μια ομάδα και πολλές φορές ένα είδωλο της τηλεόρασης ή της μουσικής βιομηχανίας είναι το κατάλληλο μέσο για να επιτευχθεί αυτό. Η ανάγκη για ταύτιση, για αντιγραφή συμπεριφορών, τρόπου ντυσίματος και έκφρασης είναι μέρος της διαδικασίας ανάπτυξης του παιδιού αρκεί αυτό να μην ξεπερνάει τα επιτρεπτά όρια και καταλήγει στην δημιουργία ενός ατόμου χωρίς προσωπικότητα, χωρίς άποψη, χωρίς στόχους. Η αγάπη προς τους ήρωες των παιδικών κινουμένων σχεδίων, όπως ο Spiderman, ο Superman ή ο Captain Hook για τα αγόρια και αντίστοιχα οι πριγκίπισσες ή η Barbie για τα μικρά κορίτσια είναι μέρος της φύσης τους. Είδωλα δύναμης, γρηγοράδας, περιπέτειας και ρομαντισμού, τρυφερότητας, αγάπης αντίστοιχα, τόσο τετριμμένο¹ και «σεξιστικό²» κατά κάποιο τρόπο αλλά και συνάμα τόσο αναπόφευκτο τις περισσότερες φορές, αφού είναι σαν να πηγάζει από το DNA τους.

Όμως στην εφηβεία τα πράγματα **αλλάζουν** και τα είδωλα προέρχονται πλέον από τον κόσμο των «μεγάλων». Ηθοποιοί, τραγουδιστές, μοντέλα, άνθρωποι της τηλεόρασης και δυστυχώς πιο σπάνια άνθρωποι των γραμμάτων. Άνθρωποι που εκτίθενται και που όλοι εμείς περιμένουμε από εκείνους να δείχνουν το καλό παράδειγμα στα παιδιά μας, αντί ως γονείς να φιλτράρουμε το υλικό στο οποίο γίνονται αποδέκτες. Και θα μου πει κάποιος μα πως; Είναι παντού! Οι αγαπημένοι των εφήβων βρίσκονται παντού. Πίσω από διαφημιστικά προϊόντων, μέσα σε προσωπικά blogs, στο twitter και στο facebook και σε groups φανατικών θαυμαστών. Για τον έφηβο είναι πολύ εύκολο να εθιστεί στο είδωλο του και να θελήσει να ακολουθήσει τα χνάρια του.

Χαρακτηριστική ήταν η αντίδραση της πολύ επιτυχημένης pop τραγουδίστριας Rihanna, όταν γονείς την κατηγορήσαν ότι πρέπει να προσέχει τα βίαια μηνύματα που προβάλλει μέσα από τα video της για να πάρουν την παρακάτω απάντηση από την ίδια μέσω του λογαριασμού twitter που διαθέτει: «Είμαι μια 23χρονη, ροκ σταρ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ! Τι έχουν πάθει όλοι και θέλουν να με κάνουν γονιό; Είμαι απλά ένα κορίτσι και μπορώ να είμαι μόνο η φωνή σας. Γιατί όλοι γνωρίζουμε πόσο δύσκολο/αμήχανο είναι να επικοινωνήσεις ευαίσθητα θέματα ειδικά με τους γονείς... Αυτός είναι ο **αληθινός** κόσμος. Η μουσική βιομηχανία δεν παίζει τον ρόλο του γονέα. Έχουμε την ελευθερία να κάνουμε τέχνη, ΑΦΗΣΤΕ ΜΑΣ! Η δουλειά σας είναι να βεβαιωθείτε ότι τα παιδιά σας δεν θα γίνουν σαν ΕΜΑΣ.» Μια απάντηση αληθινή και εξίσου τρομακτική όμως, γιατί αποκαλύπτει ακριβώς το σκεπτικό που υπάρχει από πίσω.

Πότε λοιπόν πρέπει να ανησυχήσετε ότι τα όρια του θαυμασμού που έχει το έφηβο παιδί για το είδωλο του, δεν έχουν περάσει σε εμμονικές συμπεριφορές; Όταν επέλθουν αλλαγές στην συμπεριφορά, στον τρόπο διατροφής, ομιλίας, και επικοινωνίας. Η επιθυμία να κάνει ακριβές αγορές, να απαιτεί επώνυμες μάρκες και κυρίως να θέλει προϊόντα που διαφημίζονται από το συγκεκριμένο πρόσωπο που θαυμάζει μπορεί να είναι ένδειξη εμμονής.

¹ τετριμμένο = συνηθισμένο, κοινότοπο, καθόλου πρωτότυπο.

² σεξιστικό = χαρακτηριστικό προκατάληψης που βασίζεται στο φύλο.

Επίσης οι ατελείωτες ώρες στο διαδίκτυο ή μπροστά στον καθρέφτη αντιγράφοντας looks που έχει δει στο πρότυπό του. Εάν συμβαίνει κάτι από τα παραπάνω, η επικριτική στάση είναι το τελευταίο που θέλετε να κάνετε, ειδικά προς ένα άτομο που βρίσκεται στην εφηβεία. Συζητήστε, κυρίως ακούστε, προτάξτε ήρεμα τις αντιρρήσεις και τις σκέψεις σας και αγκαλιάστε το παιδί, προβάλλοντας τα προτερήματά του και εξηγώντας του το πόσο σημαντικό είναι να είμαστε ο εαυτός μας, και να παλεύουμε για την μοναδικότητα μας. Γιατί το πρότυπο δεν πρέπει να είναι ένα συγκεκριμένο πρόσωπο. Κανείς δεν είναι τέλειος για να γίνει είδωλο των άλλων. Το πρότυπο πρέπει να πηγάζει μέσα από την σύνθεση χαρακτηριστικών, προτερημάτων, πράξεων και ιδιοτήτων που βρίσκει κανείς σε διάφορες προσωπικότητες και τα οποία σε κάνουν να θέλεις να πας μπροστά και να γίνεις καλύτερος για σένα και για τους άλλους. Όπως και να έχει πάντως μην ξεχνάτε πως τις περισσότερες φορές, «φάση είναι και θα περάσει», όπως πέρασαν και οι εποχές που αντιγράφατε και εσείς την Madonna και τις εκκεντρικές εμφανίσεις της ή το μαλλί του Simon Le Bon από τους θρυλικούς Duran Duran και οι τοίχοι του δωματίου γέμιζαν αφίσες!

<http://www.jenny.gr>, Δευτέρα, 12 Μαρτίου 2012 (διασκευασμένο άρθρο για τις ανάγκες του κριτηρίου)

Υπάρχουν ακόμη είδωλα; Τα χρειάζεται άραγε κανείς;

Κάθε γενιά έχει τα δικά της είδωλα και κάθε εποχή ταυτίζεται με αυτά. Κάποτε τα παιδικά δωμάτια πλημμύριζαν από αφίσες και τα σχολικά τετράδια με αυτοκόλλητα ή αυτοσχέδια post-it με εικόνες ή αποσπάσματα από τα λόγια των ηρώων μας. Σήμερα όμως, σε μια περίοδο που παρακολουθείς τις πιο **προσωπικές** στιγμές των διασήμων online, υπάρχουν πρόσωπα που να θέλουμε να τους μοιάσουμε; Είδωλα που θαυμάζουμε ή λατρεύουμε; Ποδοσφαιριστές, συγγραφείς, μοντέλα, τραγουδιστές ή πολιτικοί; Εφήμερα ή όχι, δήθεν ή αληθινά, τα χρειάζεται κανείς; Ή, μήπως, τελικά, αυτοί που μας λείπουν είναι οι ήρωες;

-Ω, ναι, σαφώς και υπάρχουν. Απλώς δείτε το θαυμασμό στην καθημερινότητα της Kim Kardashian ή στα καπρίτσια του Justin Bieber. Τα είδωλα πλημμυρίζουν καθημερινά τη ζωή μας μέσα από τις οθόνες των κινητών μας στα κοινωνικά δίκτυα, που έχουν αναδειχθεί σε πραγματικό φυτώριο υπερέκθεσης των ειδώλων, συχνά όμως δίνοντας ευκαιρίες και σε ανθρώπους με ταλέντο που το αξίζουν. Τι αγαπάμε τυφλά λοιπόν; Τραγουδιστές, αθλητές, showbiz ντίβες του τίποτα και του καθόλου, επιχειρηματίες, ακόμη και πολιτικούς ή συγγραφείς. Πιστεύω πως όλα τα είδωλα έχουν κάτι που τους κάνει ξεχωριστούς, κάτι που εξιτάρει την περιέργεια των νέων να τους ακολουθήσουν, να **μαθαίνουν** εμμονικά τα πάντα για αυτούς, μέχρι να διαλυθεί και το τελευταίο ίχνος μυστηρίου για τη ζωή τους. Υπάρχει κάτι για όλα τα γούστα, για κάθε ματαιοδοξία, με ένα κοινό τέλος: την απομυθοποίηση. Αν λοιπόν οι νέοι δεν έχουν κάτι εύκολο σήμερα είναι να ξεχωρίζουν τα αληθινά πρότυπα από τα εφήμερα είδωλα της μοναδικής εποχής που ζούμε».

Κωνσταντίνος Παπαχαράλαμπος Τοπογράφος/Ποιητής, από συνέντευξή του στη www.lifo.gr, 07/09/2015

Παρατηρήσεις

A.1) Από ποιους χώρους και για ποιους λόγους αντλούν πρότυπα και είδωλα οι σημερινοί νέοι σύμφωνα με τους συντάκτες των δύο κειμένων; (60 -80 λέξεις)

[Μονάδες 15]

A.2) Σύμφωνα με τη συγγραφέα του **πρώτου** κειμένου πότε οι έφηβοι ξεπερνούν τα όρια του απλού θαυμασμού ενός προτύπου και οδηγούνται σε εμμονικές συμπεριφορές; Να αναπτύξετε την απαντησή σας σε μια παράγραφο 40-60 λέξεων.

[Μονάδες 10]

B1. α) Να βρείτε τη δομή της **δεύτερης** παραγράφου του **πρώτου** κειμένου.

[Μονάδες 5]

β) Να βρείτε τον τρόπο ανάπτυξης της ίδιας παραγράφου δικαιολογώντας την επιλογή σας.

[Μονάδες 5]

B2. Τι δηλώνουν οι διαρθρωτικές λέξεις: όμως (2^η § πρώτου κειμένου), γιατί (3^η § πρώτου κειμένου), ή (1^η § δεύτερου κειμένου), λοιπόν (2^η § δεύτερου κειμένου) που συντελούν στη συνοχή του κειμένου;

[Μονάδες 4]

B3. Να γράψετε από ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **συχνά, αλλάζουν, αληθινός, προσωπικές, μαθαίνουν**

[Μονάδες 5]

B4. Να εντοπίσετε στα δύο κείμενα 2 λέξεις ή φράσεις όπου έχει γίνει μεταφορική χρήση της γλώσσας

[Μονάδες 2]

B5. «**Τα κοινωνικά δίκτυα έχουν αναδειχθεί από τη σύγχρονη πραγματικότητα σε πραγματικό φυτώριο υπερέκθεσης των ειδώλων, συχνά όμως δίνοντας ευκαιρίες και σε ανθρώπους με ταλέντο**». Να εντοπίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική ή παθητική) και να την μετατρέψετε στην αντίθετη.

[Μονάδες 4]

Γ. Με αφορμή τα άρθρα που διαβάσατε στο διαδίκτυο για τα σύγχρονα πρότυπα και είδωλα των νέων αποφασίζετε κι εσείς να γράψετε ένα άρθρο στο ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου σας όπου θα αναφέρεστε: α) στην επίδραση που ασκούν στους εφήβους τα αρνητικά πρότυπα που προβάλλονται και β) στα ορθά πρότυπα που θα μπορούσαν να υιοθετήσουν για ένα πιο ευοίωνο μέλλον. (350-400 λέξεις)

[Μονάδες 50]

Επιτυχία!!!

Τα θέματα επιμελήθηκαν οι καθηγητές:
Νικολακοπούλου Ελένη
Ντελμπίζη Μαρία
Παππάς Παναγιώτης